

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/139/2016
Identifikačné číslo spisu:	1111244850
Dátum vydania rozhodnutia:	13.12.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1111244850.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne F. A., bytom K., zastúpenej advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Radlinského 2, IČO: 35 955 341, proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Národnou bankou Slovenska, so sídlom v Bratislave, ul. Imricha Karvaša 1, IČO: 30 844 789, o náhradu škody vo výške 1 003,78 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 15 C 211/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 9. septembra 2015 sp. zn. 7 Co 90/2015, 7 Co 416/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 23. októbra 2014 č. k. 15 C 211/2011-284 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“), ktorá jej mala vzniknúť v príčinnej súvislosti s tvrdeným nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska pri výkone bankového dohľadu podľa zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov nad činnosťou PODIELOVÉHO DRUŽSTVA SLOVENSKÉ INVESTÍCIE (ďalej len „Družstvo“); tiež zamietol návrh žalobkyne na prerušenie konania z dôvodu začatia prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil § 1, § 3 ods. 1, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., keď nemal v konaní preukázaný jeden z troch predpokladov zodpovednosti za vznik škody, a to nesprávny úradný postup žalovanej. Návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie súd prvej inštancie zamietol s odôvodnením, že rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie o položených otázkach nie je nevyhnutné pre vydanie rozhodnutia vo veci samej a z tohto dôvodu sa neobrátil na Súdny dvor Európskej únie. Napokon súd prvej inštancie nie je súdom, proti rozhodnutiu ktorého nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, a z tohto dôvodu mu

povinnosť obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie nevyplyva. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

2. Okresný súd Bratislava I uznesením z 8. januára 2015 č. k. 15 C 211/2011-313 uložil žalobkyni podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej aj „sadzobník“), prílohy zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej aj „zákon o súdnych poplatkoch“) povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie v sume 20 €.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 9. septembra 2015 sp. zn. 7 Co 90/2015, 7 Co 416/2015 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, ktorým bola zamietnutá žaloba o náhradu škody, ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.); s odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa v celom rozsahu stotožnil (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že v konaní nebol preukázaný základný predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom štátu v zmysle § 9 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorým je nesprávny úradný postup štátu zastúpeného Národnou bankou Slovenska. Rovnako potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie z 8. januára 2015 č. k. 15 C 211/2011-313. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. V posudzovanej veci bolo odvolacie konanie začaté po 1. októbri 2012, a preto žalobkyni vznikla povinnosť zaplatiť poplatok za podané odvolanie podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, prílohy zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom v čase podania odvolania. Súd prvého stupňa napadnutým uznesením rozhodol vecne a právne správne, keď odvolateľke (žalobkyni) vyrubil súdny poplatok za podané odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa z 23. októbra 2014 č. k. 15 C 211/2011-284. Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.).

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu do prvých dvoch výrokov podala dovolanie žalobkyňa pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. pred 1. júlom 2016, ktorého prípustnosť odôvodňovala ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v zmysle Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 1. januára 2015 išlo o ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.; v ďalšom sa pod „O.s.p.“ rozumie Občiansky súdny poriadok v znení platnom do 30. júna 2016) a dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O.s.p. Namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu (rovnako rozhodnutie súdu prvej inštancie) je vecne aj právne nesprávne a konanie (prvoinštančné aj odvolacie) je postihnuté inou vadou (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (R 11/1998). Podľa jej názoru odvolací súd pristúpil k rozhodnutiu o odvolaní žalobkyne svojvoľne, arbitrárne a formalisticky. Neprípustným spôsobom pracoval s doterajšou judikatúrou, keď judikatúru, ktorú považoval za vhodnú, citoval, ale ostatnú a rovnako dôležitú zamlčal, resp. ani nespomenul. Skutočnosť, že bez vysvetlenia opomenul pre účastníka konania priaznivú judikatúru, sama osebe významne oslabuje presvedčivosť písomného vyhotovenia jeho rozsudku, taktiež ide o jav, ktorý oslabuje predvídateľnosť súdneho rozhodnutia a preto ju v rozhodovacej praxi krajského súdu nemožno tolerovať. Rozhodnutie odvolacieho súdu nevychádza z objektívneho a komplexného posúdenia rozhodujúcich skutočností a je založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, ktoré vychádzajú z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie, ktoré je neúplné. Rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý súdny proces, a teda k odňatiu možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolanie je preto prípustné a dôvodné. Tým, že súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd vec nesprávne právne posúdili, umožnili, aby v budúcnosti dochádzalo k porušeniu zákona na úkor občanov, ktorí ako vhodné a zákonom chránené zhodnotenie finančných prostriedkov zvolia ich investovanie v rámci subjektov dohliadaných žalovanou. Odvolací súd a aj súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní nezohľadnili, resp. nevyhodnotili správne žalobkyňou navrhnuté dôkazy, a to správu správcu konkurznej podstaty úpadcu - Družstva o stave konkurzu a jeho výpoveď v konaní sp. zn. 7 C 206/2011, z ktorých jednoznačne vyplýva, že aktuálny stav konkurzu je taký, že objektívne vylučuje možnosť žalobkyne ako veriteľa uspokojiť sa z konkurzu sp. zn. 3 K 95/2010.

5. Vo vzťahu k uzneseniu z 8. januára 2015 č. k. 15 C 211/2011-313, ktorým súd prvého stupňa uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie vo výške 20 € v zmysle položky č. 7a

Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch, dovolateľka uviedla, že rozhodnutie prvostupňového súdu a tiež rozhodnutie odvolacieho súdu sú vecne a aj právne nesprávne. Poukázala na to, že konanie vo veci náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ktoré začalo do 30. septembra 2012 je podľa § 4 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch oslobodené aj v odvolacom konaní. Z uvedeného potom vyplýva, že žalobkyni v týchto veciach podaním odvolania po 1. októbri 2012 poplatková povinnosť z odvolania nevzniká. Vecné oslobodenie tohto konania od poplatkovej povinnosti sa s poukazom na § 18ca v spojení s § 4 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch vzťahuje na celé konanie, teda aj na podanie odvolania.

6. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedla, že má za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne a právne správne a nie sú dané dôvody dovolania, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť. Z uvedeného dôvodu navrhla, aby dovolací súd podané dovolanie odmietol alebo zamietol.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas dovolateľka zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

8. Vzhľadom k tomu, že dovolanie žalobkyne bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, a prípustnosť podaného dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1, § 238 a § 239 O.s.p.

9. V prejednávanej veci dovolací súd rozhodol rozsudkom, ktorým 1/ potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti; 2/ potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie z 8. januára 2015 č. k. 15 C 211/2011-313.

10. Dovolací súd sa v prvom rade zaoberal dovolaním žalobkyne smerujúcim proti prvému výroku rozsudku odvolacieho súdu, t. j. výroku, ktorým dovolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti.

11. Rozsudky odvolacieho súdu, proti ktorým by bolo dovolanie prípustné, sú uvedené v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. Keďže dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nemožno podriaďiť pod žiadny dôvod prípustnosti dovolania v zmysle § 238 O.s.p., je zrejmé, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v predmetnej veci podľa tohto ustanovenia nie je prípustné.

12. Predmetné dovolanie by bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalobkyňa procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existencia ani nevyšla v dovolacom konaní najavo; nepreukázaná bola tiež vada konania žalobkyňou namietaná (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

13. Dovolateľka v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. namieta, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, pretože je založený na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, ktoré vychádzajú z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie, ktoré je neúplné. Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 1/2016, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd však nezistil, že by o takýto prípad v prejednávanej veci išlo; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje presvedčivé vysvetlenie dôvodov, na ktorých dovolací súd založil svoje rozhodnutie. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu

(v spojení s potvrzeným rozhodnutím súdu prvej inštalácie) spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p.

14. Pokiaľ dovolateľka vytýkala odvolaciemu súdu aj nesprávne právne závery dovolací súd uvádza, že do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

15. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nezakladalo ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010,

2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne s a dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

16. Dovolací súd vyššie uvedené dopĺňa poukázaním na záver ústavného súdu, podľa ktorého „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“ (viď IV. ÚS 196/2014).

17. K časti dovolania, ktorou je napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie, je potrebné uviesť, že táto časť dovolania smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento charakter nestráca i keď rozhodnutie o uložení poplatkovej povinnosti s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí (§ 167 ods. 1 O.s.p.).

18. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým by bolo dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1, 2 O.s.p. Keďže dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemožno podriať pod žiadny dôvod prípustnosti dovolania v zmysle § 239 O.s.p., je zjavné, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v predmetnej veci podľa tohto ustanovenia nie je prípustné.

19. Predmetné dovolanie by bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalobkyňa procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existencia ani nevyšla v dovolacom konaní najavo; nepreukázaná bola tiež vada konania žalobkyňou namietaná (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

20. K tejto problematike považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že o odňatie možnosti pred súdom konať ide v prípade procesne nesprávneho postupu súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných oprávnení. Judikatúra najvyššieho súdu dospela k záveru, že o odňatie možnosti pred súdom konať ide tiež vtedy, ak súd zastaví konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, i keď pre taký postup neboli dané procesné predpoklady (viď R 50/1997). O tento prípad ale v preskúmvanej veci nejde - v danom prípade nebolo konanie zastavené. Napadnutým uznesením bolo potvrdené uznesenie o vyrubení súdneho poplatku. Samotným vyrubením súdneho poplatku sa však účastníkovi neodníma žiadne procesné oprávnenie a nedochádza k odňatiu jeho možnosti pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

21. V tejto súvislosti poukazuje Najvyšší súd Slovenskej republiky na stanovisko jeho občianskoprávného kolégia zo dňa 3. decembra 2015 (publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 1/2016), ktorého právna veta znie „Ak bolo odvolanie (dovolanie) podané po 30. septembri 2012, vzťahuje sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom

(dovolacom) konaní právna úprava účinná od 1. októbra 2012, i keď konanie vo veci samej na súde prvého stupňa začalo pred 30. septembrom 2012“.

22. Pokiaľ žalobkyňa tvrdí, že so zreteľom na ňou opisované okolnosti jej bol vyrubený súdny poplatok v situácii, v ktorej jej nemal byť vyrubený, a konkretizuje, že súdy postupovali podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorých postupovať nemohli a pri tom nezohľadnili, že predmetné konanie je aj po 1. októbri 2012 vecne oslobodené od súdnych poplatkov, z rozhodujúceho - obsahového - hľadiska namieta, že napadnuté rozhodnutia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Pokiaľ teda dovolateľka vytýka odvolaciemu súdu aj nesprávne právne závery, dovolací súd uvádza, že do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď bod 14. tohto rozhodnutia).

23. Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodiť z ustanovení § 238, § 239 O.s.p., v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c/ CSP ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, odmietol, a to bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

24. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25.1 Toto rozhodnutie vo veci samej prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

25.2 V časti výroku o trovách dovolacieho konania rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.